

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Erotemata Ecclesiastica

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Cap. CXXXIV. De Impedimentis non dirimentibus Matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94604](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94604)

246 Erotem. Eccl. Cap. CXXXIV. De Impedimentis &c.

sum mulieris. Tamburin. *dict. cap. 2. §. 6. num. 2.*

157. *Quer.* Quæ debeant esse qualitates istorum testium? *Resp.* Unica qualitas est necessaria in his testibus, & hæc est, quod sint compotes mentis, usu rationis polleant, & advertant, quid agatur. Idcirco in hoc negotio matrimonii contrahendi, habiles testes sunt etiam infames, excommunicati, propinqui, fœminæ, servi, infideles; ac etiam pueri, si ad annos discretionis advenerint. Sanchez de *Matrimon. lib. 3. disp. 39. & 41.* Diana *part. 11. tract. 3. resol. 33.*

158. *Quer.* An iidem omnes sint sufficientes ad testificandum super nullitate quacun- que matrimonii? *Resp.* Negative, quia in ea causa testes debent esse omni exceptione majores *cap. 1. de Consanguin.* Tamburin. *ubi supra num. 4.*

159. *Quer.* Tandem, si alter sponsum, ad effugiendas contradictiones proprio Parocho delatas, transeat ad habitandum per aliquot dies in alienam Parochiam, animo ibi contrahendi Matrimonium coram illo Parocho, & postea revertendi ad suam propriam Parochiam, & propriam domum, & hoc modo cum altero suo sponso contrahat, An hoc matrimonium sit validum? *Resp.* Negative, quia ad contrahendam Parochiam ad effectum contrahendi matrimonium non quælibet habitatio sufficit (prout pro recipiendo Viatico, ac Extrema Unctione) sed oportet contrahere verum domicilium, pro quo duo requiruntur, scilicet animus non amplius revertendi ad primam domum, & verè habitandi in secunda Parochia, ut decisum est à Rota *decis. 498. part. 14. recent. ac part. 15. decis. 162.* Et docent Barbosa in *Votis consult. lib. 2. vot. 19. art. 1.* Card. de Luca *dis. 1. de Matrimon. num. 10.* Et ita respondi ad quoddam matrimonium Villæ Broliani Vicentinæ Diocesis, super cuius nullitate consultus fui.

C A P U T CXXXIV.

De Impedimentis non dirimentibus.

Cum dictum sit in principio hujus tractatus, quatuor tantum esse impedimenta non dirimentia, hoc carmine comprehensa, videlicet:

Sacratum Tempus, Vetitum, Sponsalia, Votum.

1. *Quer.* Quid significet *Sacratum Tempus*?

Resp. Quod ex novo Jure Concilii Trident. *sess. 24. de Reformat. Matrimon. cap. 10.* prohibitum est celebrare matrimonia ab Adventu Domini usque ad Epiphaniam, & à die Cinerum usque ad Dominicam in Albis inclusive; quod à Doctoribus intelligitur, si solemnè pompa matrimonia sint celebranda, secus si privatim; Sanchez de *Matrimon. lib. 7. disp. 6. num. 6.* & Pontius *lib. 6. cap. 7.* Tamburin. *dict. lib. 8. de Matrimon. cap. 16. num. 2.* Quamvis Praxis sit in contrarium his nostris

regionibus, in quibus talis, & tanta est pietas fidelium, ut neque privatim matrimonia contrahant tempore Sacrato, nisi ex magna necessitate, & tunc cum præcedenti licentia Episcopi; & idè ab hac praxi non esse recedendum, firmat Cucchus *Instit. Major. lib. 5. tit. 12. num. 5.* & Pax Jordan. *lib. 3. tit. 7. de Matrimon. num. 135. & 136. tom. 1. pag. 243. 244.* Et ego scripsi in meis Decisionibus de Matrimon. Anno 1684. mense Majo, ubi DD. ita docentes cumulavi; & de his quatuor impedimentis differui.

2. *Quer.* Quale sit impedimentum insurgens ex ly *Vetitum*? *Resp.* Quod si fortè ab Episcopo, vel ab alio Superiore prohibeatur ad tempus celebratio matrimonii, ob aliquam justam causam, puta ad cognoscendum super impedimento, vel ad sedandas rixas, durante prohibitione, non est licitum contrahere. Idem est, si unus ex contrahentibus esset excommunicatus tam majori, quam minori excommunicatione, quia talis est etiam interdictus recipere Sacramenta; idè, quamvis validè contraheret matrimonium, non tamen licitè contraheret. Tempore verò generalis interdicti solemnitates nuptiarum sunt prohibita, non autem celebrationes private, cum Parocho, & testibus, absque pompa. Porro si in prædictis casibus ad matrimonium procedatur contra prohibitionem Episcopi, ipse poterit procedere ad penam contra transgressores. Chartar. *decis. 23.* & est Text. in *cap. 1. de Matrimon. contra Interd. Eccles. Fagnan. in cap. Littera. quas. à num. 5. & seqq. eod. tit.* & notat Tamburin. *dict. cap. 16. num. 3.* ac mex Decisiones Anni 1684. de Impedim. non diriment.

3. *Quer.* Sponsalia quomodo impedimentum non dirimens inducant? *Resp.* Ita inducere impedimentum, ut scilicet, qui contraxit sponsalia per verba de futuro cum una, non possit eam deferere, & contrahere cum altera; nam de jure naturæ bonus vir tenetur servare promissam. Caterum si de facto contrahat cum secunda, omissa prima, valebit matrimonium, quamvis peccati erit reus, quod demonstrabitur infra in tractatu de Sponsalibus. Tamburin. *ubi supra num. 6. & 7.*

4. *Quer.* An *Votum* pariat impedimentum, & quale? *Resp.* *Votum simplex* castitatis reddit matrimonium non invalidum, sed illicitum. Hoc autem votum fit quadrupliciter. Primò, vovendo castitatem perpetuam. Secundo, vitam coelibem agendi, & non ducendi uxorem. Tertiò, ingrediendi ordinem sacrum; in his enim quatuor modis inest votum simplex castitatis, quod impedit, sed non dirimit matrimonium; & quidem Jure naturæ; nam quilibet obligatur adimplere vota facta Deo. Tamburin. *ubi supra num. 8.*

5. *Quer.* An inter impedimenta non dirimentia sit connumerandus Catechismus; & Crimen? *Resp.* Olim quidem hæc fuisse duo impedimenta impedientia non dirimentia; at jam in desuetudinem abiisse, & nunc non obligare. Propterea, quod Catechismus nullum

lum amplius pariat impedimentum, respon-
disse Sac. Congregationem die 13. Julii 1624.
testatur Nicol. lib. 1. tit. 10. de Nuptiis num. 37.
vers. Responderetur multas requiri. pag. 50. & num. 76.
pag. 67. ubi admonet, non esse credendum
Barboſæ contrarium responſum Sacre Con-
gregationis alleganti in Collect. Bullar. verb.
Cognatio in fine, quia, ait ipse Nicolius, se vi-
disse Decretum Sac. Congregationis supradic-
tum diei 13. Julii 1624. registratum in libris ori-
ginalibus Secretariæ, ad quos colligandos fuit
deputatus, ut mihi significavit Illuſtriſſ. & Re-
verendiſſ. Episcopus de Vecchiis, Secretarius
Sac. Congreg. Concilii anno 1670. dum Romæ
eſſem cum Eminentissimo Domino meo
Cardinali Episcopo Patavino. Qua occasio-
ne ipse Nicolius reportavit notitiam tanto-
rum decretorum, & declarationum Sacre
Congregationis, quibus suas Lucubrationes
utriusque juris, & floſculos exornavit. Cri-
mina verò impediencia, & non dirimentia
matrimonium olim erant ſeptem, nempe:
*Inceſtus, Uxoriciſium, Raptus aliena ſponſa, Suſcep-
tio proprii filii ex ſonte, Preſbytericiſium, Matri-
monium cum Moniali, & Publica Pœnitentia;* de
quibus Pax Jord. dict. lib. 3. tit. 7. num. 219. qui
num. 238. teſtatur, ea omnia reſceſſiſſe ab aula;
ita, ut ex univerſali conſuetudine non am-
plius attendantur, & nemo ſit, qui diſpenſa-
tionem petat ſuper illis, quod confirmant
Doctores ibidem per eum allegati, inter quos
Sanchez de Matrim. lib. 7. diſp. 17. num. 8.
Quamvis ea adhuc eſſe attendenda, tanquam
à Sacris Canonibus conſtituta, oſtendat Emi-
nentiſſ. Cardin. de Lauræa de Impedim. Matri-
mon. diſp. 36. num. 80. & Cardin. Tolet. lib. 7.
cap. 19. Porro crimina tam immania raro
accidunt.

6. *Quar.* Quodnam peccatum commit-
tant, qui contrahunt matrimonium cum u-
no ex quatuor prædictis impedimentis non
dirimentibus? *Reſp.* Eos peccare mortaliter.
Jordan. dict. lib. 3. tit. 7. num. 137. an autem
peccato ſacrilegii, vel inobediencia tantum?
diſputant Doctores, & Diana part. 3. tract. 4.
reſolut. 297. Quorum utramque opinionem
cenſet probabilem Tamburin. dict. lib. 8. de
Matrim. cap. 17. quaſt. 1. num. 9. quod intel-
ligi vult multo magis de impedimentis di-
rimentibus.

7. *Quar.* An peccet mortaliter, qui con-
trahit matrimonium cum impedimento di-
rimente, ſed non ſpontè, at per vim, & me-
tum? *Reſp.* Cum diſtinctione; ſi impedi-
mentum eſt juris Eccleſiaſtici tantum, non pec-
cat, dummodò non habeat animum utendi
eo invalido conjugio. Tamburin. alios ci-
tans dict. lib. 8. cap. 17. quaſt. 2. num. 4. Si
verò impedimentum ſit de Jure naturæ, ut ſi
Pater compelleretur ducere filiam, & in hoc
alii tenent, eſſe peccatum mortale, quia eſt
intriſecè malum; alii defendunt, neque ve-
niale eſſe, quia metus excuſat, & facit invo-
luntarium, & reddit factum nullum. Ita
Sanchez dict. lib. 7. diſput. 5. & Tamburin. d.
quaſt. 2. num. 5. & ſeqq.

8. *Quar.* Quam pœnam incurrant, qui
contrahunt ſpontè matrimonia cum impedi-
mentis dirimentibus? *Reſp.* Si impedimenta

inſurgant vel ex conſanguinitate, vel ex af-
finitate, vel ex ordine Sacro, aut ex voto
ſolemni, contrahentes incurrunt ipſo facto
excommunicationem latam in Clement. Unica
de Conſanguinit. Quæ tamen non eſt reſerva-
ta. Qui verò contraherent cum cæteris im-
pedimentis, nullam aliam pœnam incurrere-
rent in foro Poli, niſi peccatum mortale.
Pontius de Matrimon. lib. 7. cap. 41. num. 9.
& Tambur. ubi ſuprad. cap. 17. §. 4. (Excepto
tamen crimine Raptus, ob quod Concilium
Tridentinum inſiſxit excommunicationem
in Raptores, ac eis conſilium, auxilium,
vel favorem præbentes ſeſſ. 24. cap. 6. de Re-
format. Matrim.) At in foro ſoti eſſent pu-
niendi graviter ad arbitrium Episcopi.

CAPUT CXXXV.

De Dispensatione super Impedimen- tis Matrimonii.

1. *Quar.* Quid ſit Diſpenſatio? *Reſp.* Eſt ju-
ris relaxatio facta cum cognitione
cauſæ ab eo, qui poteſt relaxare. Gloſſ. in
cap. Requiſitis verb. Ut plerique 1. quaſt. 7. Tam-
burin. lib. 8. de Matrim. tractat. 2. cap. 1. ubi
notat, eam eſſe ſtriçtè interpretandam, ſalva
ſemper proprietate verborum, quia eſt odio-
ſa juri, & contra illud, quantum minus poteſt,
debet extendi. cap. 1. De Filiis Preſbyter. in 6.
Ideòque ridicula eſt opinio, & doctrina Me-
rollæ tract. 2. diſp. 4. cap. 6. num. 28. docen-
tis, diſpenſationes matrimoniales eſſe latè
interpretandas, quia per eas redimus ad liber-
tatem naturæ. Quapropter commiſſio, ſeu
mandatum diſpenſandi ſuper impedimento
matrimoniali, directum Executori, eſt ab eo
ſtriçtè interpretandum; ita, ut ſi conſeſſum
ſit ſuper quarto Conſanguinitatis gradu, &
Oratores reperiantur conjuncti duplici quar-
to, non poterit Executor diſpenſare, quia
commiſſio intelligitur ſtriçtè, & ſic de ſim-
plici quarto, non de duplici. Sanchez lib. 8.
diſp. 2. num. 6 & Pyrrh. Corrad. quem allegat,
& ſequitur Tambur. ubi ſupra cap. 2. Juſtus de
Diſpenſat. Matrim. lib. 1. cap. 2. num. 2.

2. *Quar.* Apud quos reſideat Potestas di-
ſpenſandi ſuper impedimentis matrimonii?
Reſp. Apud Summum Pontificem in omni-
bus impedimentis præter ea, quæ ſunt de ju-
re naturæ. Apud Episcopos in ſuis Diœce-
ſibus in impedimentis impediencia tantum.
In Vicariis Episcopalibus, ſeu Capitula-
ribus Sede Vacante ex ſpeciali commiſſione.
In Delegatis Apoſtolicis per Reſcriptum par-
ticulare, quales ſunt Commiſſarii Executors
Bullæ Cruciatæ, Vicarii Episcoporum,
quibus dirigitur Breve Pontificium ad peti-
tionem Oratorum pro foro externo; &
Confeſſarii Doctores, quibus præſentatur
Breve Sacre Pœnitentiariæ pro foro interno.
Sanchez lib. 8. de Matrim. diſp. 7. & Tambu-
rin. dict. lib. 8. de Matrimon. tract. 2. cap. 3. 4.
& ſeqq. & meæ Deciſiones de Pœnitentia,
ubi Deciſ. 48. latè docui de diſpenſationibus
Sacre Pœnitentiariæ, & de executione Lit-
terarum ejus.

3. *Quar.* An Papa poſſit diſpenſare in radi-
ce